

שדרת הערכים של מכללת סמינר הקיבוצים

שדרת הערכים של סמינר הקיבוצים

מבוא

ייעודה של מכללת סמינר הקיבוצים, כמכללה אקדמית מובילה לחינוך ולאמנויות, הוא לפתח ולהכשיר אנשי חינוך, הוראה וטיפול, בעלי גישה הומניסטית ואחריות חברתית וסביבתית.

להוביל בחינוך זה מחייב: מנהיגות חינוכית משמעה להוות דוגמה ומופת לאיכויות המהותיות לחינוך הראוי לשמו. לפיכך, בשנת 2009, שנת ה-70 לקיומה של המכללה, קבענו לעצמנו שדרת ערכים מעודכנת ומאתגרת, שבה נבקש לבחון את עצמנו ולהנחות את דרכנו לעשייה חינוכית איכותית וראויה.

הומניזם

הומניזם עבורנו הוא מחויבות ליחסי אנוש, לסדר חברתי ולעשייה חינוכית המושתתים על ערכי היסוד של שוויון ערך האדם, כבודו, חירותו והתפתחותו. לערכי היסוד ההומניסטיים שורשים בתרבות ישראל ובתרבויות העולם, ובעת המודרנית הם ניצבים במרכזן של האמנות הבינלאומיות בדבר זכויות האדם וזכויות הילד, כמו גם בחוקותיהן של המדינות הדמוקרטיות.

הצבת ההומניזם בקדימות עליונה, כערך מוסרי וכלל-אנושי, מחייבת את כולנו במאמץ מתמיד להעמיד לרשות כל אחד ואחת - מעבר להבדלים גזעיים, לאומיים, דתיים, מגדריים ומעמדיים - הזדמנות הוגנת לחיים מלאים ומכובדים של רווחה קיומית, חירות אישית, עושר תרבותי, שותפות אזרחית והגשמה עצמית.

במכללת סמינר הקיבוצים, כמוסד אקדמי וחינוכי בעל אופי הומניסטי מובהק, יש לערך יסוד זה משמעות מיוחדת: לא רק דבקות פורמלית בזכויות האדם ובשוויון ערך האדם, אלא עשייה אקטיבית - של לימוד, טיפוח והעצמה - אשר מכוחם יוכלו הכול להתקדם לקראת מימוש חיים אנושיים מלאים ומכובדים.

לביסוס תרבות הומניסטית בסמינר הקיבוצים מספר היבטים מרכזיים:

- כל באי המכללה - ללא הבדל מין, דת, לאום, אמונה, דעה, מקצוע ורמת הכנסה - יזכו בסמינר הקיבוצים ליחס שוויוני ומכבד כאנשים אוטונומיים, בעלי זכות להגדרה עצמית, חשיבה ביקורתית ויצירה אישית.
- יושם דגש על טיפוח יחסי אנוש אשר מייחסים משקל לצרכים ולעמדות של אחרים, ומאפשרים להם את המרחב שבו יוכלו להנכיח את עצמם על פי טבעם וייחודם.
- יצירת אקלים ארגוני-חברתי, שירות לקוחות ויחסים בין-אישיים שניכרים בנועם הליכות, יחס אישי, אדיבות, מקצועיות, שוויוניות והתחשבות בקשיים ובשונויות.
- יצירת נוהגי חיים בקמפוס, כחלק משגרת מועדי השנה, אשר מציינים ומכבדים את חגיהם ורגישויותיהם של בני כל הדתות, האמונות והדעות.
- הגברת הנגישות והשוויון בהזדמנויות לבעלי מוגבלויות, לקויות למידה וחסכים סביבתיים.
- פיתוח פדגוגיה של העצמה, התבססות על חזקות, מימוש הפוטנציאל האנושי והאישי, איפשור דרכי למידה והערכה מגוונות, וטיפוח אנשי חינוך בעלי אישיות פרופסיונאלית אוטונומית, מושכלת, רגישה, מעורבת וביקורתית.
- יצירת תרבות חברתית שאינה משלימה עם ביזוי, השפלה, אפליה ואלימות, וגם לא עם פגיעה במרחב הציבורי והסביבה הטבעית - כולל נקיטת עמדות בשיח הציבורי אשר מבטאות את התנגדות סמינר הקיבוצים לתופעות חברתיות של פגיעה בכבוד בני האדם ושוויונם.
- טיפוח אקלים חברתי של דאגה, רגישות ועזרה הדדית בקרב הסגל המינהלי והאקדמי.
- פיתוח סגל העובדים בהתבסס על מודל למידה מהצלחות.

דעת

הערך **דעת** מייצג עבורנו את המחויבות לטיפול המידות הטובות האינטלקטואליות של סקרנות, חקרנות, פתיחות דעת, רוחב דעת, עושר תרבותי, גישה רציונלית, תודעה ביקורתית, פוריות ויצירתיות.

בניגוד לתופעות המוכרות של אינדוקטרינציה ותעמולה, שכוללות את החשיבה ומשעבדות אותה לאינטרסים חיצוניים, לטיפול המידות הטובות של הדעת יש יתרונות מובהקים: עידוד חקר האמת ועצמאות המחשבה, הקניית תשתיות במורשות התרבות ובתחומי הדעת, פיתוח כושרי התבונה והיצירה, וכמובן גם הצלחה מוכחת בתחומי המדע, הטכנולוגיה והיצירה.

נקודת המוצא היא: אין שיקול דעת בלי דעת - כי אז אין מה לשקול; אין טעם ב"חבילות ידע" שאין בצידן מחשבה ביקורתית ומשמעות אישית - כי אז נקבל "אידיאות מתות", "גיבורי טריוויה", ו"חמורי גרם נושאי ספרים"; אין פוריות מחשבתית ללא מעורבות עמוקה - גם אם מרדנית ומנתצת - עם הקלאסי והנחשב; אין הבנה רחבה ומורכבת של ההווה ללא דעת עמוקה וסדורה של העבר; ואין צמיחה מחדשת ורעננה אל העתיד אם כבולים אנו ביראת כבוד מוגזמת אל סמכות העבר והמסורת.

במכללת סמינר הקיבוצים אנו שותפים לעמדה שרכיב מרכזי בחינוך הוא "עשיית התלמידים ליורשים שותפים באוצרות השכל והמוסר שהצליחה האנושות לצבור לעצמה". לצד שותפות זו בנכסים ובהישגים הכלל-אנושיים של המדע והתרבות, כישראלים אנו רואים לעצמנו זכות וחובה לקחת חלק בהתחדשות התרבות העברית, לקדם את הידע בתולדות עם ישראל ובמורשות היהדות, לעודד שיח עשיר, ביקורתי ויוצר עם התרבות העברית לדורותיה - והכול תוך טיפוח עמדה פתוחה, מכבדת ומושכלת כלפי תרבויות המיעוטים בישראל ותרבויות עמי העולם.

ברוח החינוך הפרוגרסיבי, איננו מקדשים את מורשות העבר אלא נוהגים בהן ברוח של כבוד המשולב עם ספקנות, חקרנות, פתיחות, גישה מדעית, עמדה אוטונומית, חשיבה ביקורתית ורפלקטיבית, הסתכלות רב-תחומית, דמיון יוצר ופוריות רוחנית - הכול כדי ש"עץ הדעת" ישרת אותנו גם כ"עץ חיים" לפרט ולחברה. מכאן שמוטלת עלינו חובת "אמנות המינוחים" הנכונים בין המידות הטובות כולן, כך שנוכל להעיד על הלומדים אצלנו שאכן רכשו דעת, והם משכילים ומלומדים, ולא פחות מכך נבונים, ביקורתיים ויצירתיים, והכי חשוב - חכמים, פוריים ובעלי יוזמה.

היבטים יישומיים בחיי המכללה

- מציאת האיזון הנכון בין המגמות של השקעה: (א) בתשתיות תרבות והשכלה, (ב) ביסוס הדעת והמיומנות הפדגוגית, (ג) הכוונה למעורבות חברתית וסביבתית, (ד) הדגשת ההתמקצעות בתחומי הלימוד וההוראה.
- טיפוח הקמפוס כקהילה לומדת וכמרכז תוסס של עשייה חברתית ומרחשת תרבותית - ימי עיון, בימות דיון וקהילות לומדים.
- יצירת תנאים המאפשרים ומעודדים התפתחות פרופסיונאלית - בכל תחומי הדעת, ההוראה והמינהל.
- ביסוס תרבות של פתיחות דעת, הרחבת דעת וחופש ביטוי ויצירה, יחד עם פיתוח אוריינות מרובת-פנים: תרבותית, מדעית, ביקורתית, אקדמית, אמנותית ואזרחית.
- יצירת רפרטואר עשיר של דרכי הוראה והתנסויות למידה - במטרה להקיף את מירב הרכיבים הנדרשים לצמיחה והתפתחות אינטלקטואלית ותרבותית.
- ביסוס דפוסים של למידה משמעותית שהיא גם חווייתית ורלוונטית ללומדים וגם רצינית ומעמיקה מצד תכניה והשתמעויותיה.
- התייחסות מוקפדת לתוכניות הלימודים ולטיב המרצים - כמשאבים החיוניים להגשמת היעדים האינטלקטואליים והתרבותיים.
- השכלה כללית לכול: במדעי הטבע ובמדעים המדויקים, במדעי האדם (רוח וחברה), ובאמנויות.
- הגדלת השתתפות עובדי המינהל באירועים אקדמיים ותרבותיים בקמפוס.

אחריות

אחריות היא עמדה של איכפתיות כלפי הסובב אותי, התגייסות לעשייה שמטיבה את הדברים, ונכונות לדין וחשבון אישי וארגוני על מעשים ומחדלים שתרמו למצב הקיים. אנו מקבלים על עצמנו את המחויבות לערך זה הן **כאחריות אישית** - במישור המוסרי-חברתי והמקצועי-חינוכי (כולל אחריותיות או בלעז accountability) - והן **כאחריות חברתית וסביבתית** - כעמדה של מגויסות ערבית, איכפתית, אידיאליסטית ומושכלת למען שיפור המציאות החברתית והסביבתית בהווה ובעתיד.

אחריות אישית, חברתית וסביבתית היא עבורנו אתגר להפגנת **דוגמה אישית ועשייה ציבורית** - לשיפור החינוך ול"תיקון עולם". במישור המקצועי, אחריותנו העליונה היא לקיים מוסד חינוכי ואקדמי להכשרת מורים אשר ניכר במצוינות אקדמית וניהולית, בשליחות חינוכית וחברתית, בהקפדה מוסרית וסביבתית, באיכות ההוראה, בחדשנות פדגוגית, ובהכשרת אנשי חינוך והוראה מן המעלה הראשונה.

במישור החברתי והציבורי, אחריותנו היא לטפח מודעות ערבית וביקורתית לכך שעונו ובערות, פערים חברתיים ואלימות, גזענות ומלחמות, פוליטיקה פופוליסטית ותרבות של רייטינג, זיהום הסביבה ופגיעה בחי ובצומח, התמכרויות לסמים ואלכוהול, צרכנות כפייתית והפרעות אכילה - כל אלה מעשי אדם הם ולא יד המקרה או גזירות משמיים. מן האחריות שבמודעות נובעת האחריות שבמעשה: האחריות לעשות כל שביכולתנו, ובמיוחד באמצעות הידע והמומחיות הייחודיים לנו, כדי להבטיח לכול חיים מכובדים של רווחה אישית, התפתחות תקינה, חינוך נאות, חברה הוגנת, עושר תרבותי והגשמה עצמית.

במכללת סמינר הקיבוצים האחריות החינוכית, החברתית והסביבתית היא "מורשת מייסדים" והוויה חיה: עם האידיאולוגיה של אחריות לאדם ולטבע נולד סמינר הקיבוצים, ובתקופה זו, בתחילת העשור השמיני לחיינו, מקבלת האחריות החברתית והסביבתית משנה כוח והתחדשות מרשימה: בהכשרת מורים שהם גם אנשי חינוך ראויים לשמם, במנהיגות חינוכית בתיאוריה ובמעשה, בטיפוח מודעות מושכלת וביקורתית למציאות החברתית והסביבתית, בקידום מעמד המורה, בשיפור התרבות הבית ספרית והיחסים בין הורים למורים, ביוזמות רבות ומגוונות של עשייה ציבורית ומעורבות קהילתית, בטיפוח זיקה של המתכשרים להוראה לנכסי הרוח של עם ישראל ולארון הספרים היהודי, ובביסוס נורמות של אזרחות דמוקרטית וצדק חברתי.

היבטים יישומיים בחיי המכללה

- חיזוק זהות הליבה של המכללה בשליחותה החינוכית-חברתית.
- בניית תוכניות הכשרה שמעצמות את המחשבה העצמאית, המושכלת והביקורתית, ומעוררת רגישות ואחריות בתחומי החברה והסביבה.
- הקצאת משאבים לקידום פעולות בנושא אחריות חברתית, קיימות סביבתית, וקמפוס ירוק.
- פיתוח מגמות של מנהיגות חברתית לביסוס חינוך ציבורי שוויוני ואיכותי, טיפוח "חממות לחלוציות חינוכית וחברתית", ויצירת שיתופי פעולה עם גופים מן המגזר השלישי הפועלים למען צדק חברתי, הגנת הסביבה ושיפור החינוך.
- טיפוח דפוס רב-תחומי וקוהרנטי של אחריות, הכולל הן מעגלים אישיים של אחריות מוסרית ומקצועית והן מעגלים רחבים יותר - מוסדיים, קהילתיים, לאומיים, תרבותיים סביבתיים וכלל-אנושיים.
- סיוע לארגונים חברתיים באמצעות שיתופי פעולה ומתן אפשרות להשתמש במשאבי הקמפוס.
- יוזמות והדרכות במוסדות חינוך להשבחת איכות החינוך וההוראה.
- עידוד הסגל המינהלי, הסגל האקדמי והסטודנטים לעשייה תורמת בחברה.

איכות

הערך של איכות מציין עבורנו הן אידיאל תרבותי וחינוכי והן אמצעי יעיל ושימושי.

כאידיאל מנחה משמעותו **חתיירה לאיכות, למצינות או לשלמות**: דרך חיים הניכרת בתובענות עצמית לקראת עמידה איכותית ומכובדת באתגרים השונים שעמם אנו מתמודדים במעגלים השונים של חיינו. בלעדי תכונה זו, לא יכול אדם לעמוד בכבוד בדרישות של "אמת, דין ושלוש" (פרקי אבות), או של "האמיתי, הצודק והיפה" (אתונה הקלאסית); גם לא לדבוק בסטנדרטים הנאותים של עמקות תרבותית ואחריות חברתית וסביבתית; קל וחומר לא להפעיל את תבונתו הביקורתית ומצפונו המוסרי כדי לתקן את עצמו ולהיטיב את דרכיו.

כאמצעי יעיל להגשמתם של יעדים, תוכניות ומשימות, הערך של איכות (כולל החתיירה למצינות ולשלמות) מכון אל דרגה גבוהה של מיומנות ואמינות בתפקודים החיוניים והרלוונטיים, וזאת כדי להשיג את התוצאות הטובות ביותר ב"מגרשים" השונים שבהם אנו מאתגרים ומתחרים. בהקשר זה, איכות או עשייה מעולה היא מקצוענות: יסודיות ושיטתיות, חדשנות ועדכנות, גמישות ויצירתיות, ענייניות ויעילות, חזון גדול ומרחיק ראות, דבקות באמינות תפקודית והקפדה על הפרטים הקטנים.

במכללת סמינר הקיבוצים הערך של איכות מאתגר אותנו קודם כל במישור האנושי, החברתי, התרבותי והחינוכי, שהרי זו שדרת פועלם של אנשי חינוך: ל"עבוד על עצמם" כדי להצטיין באנושיותם ולהוות דוגמה לאחרים, לקדם את התפתחותם וככודם של הדורות הצעירים, לקיים חברה הוגנת ומתוקנת, לפעול ל"תיקון עולם", ולדבוק בסטנדרטים גבוהים של מחשבה ומעשה, תכנון וביצוע.

במישור הפדגוגי-מקצועי, האיכות היא נר לרגלינו: מן ההקפדה על אתיקה חינוכית ודוגמה אישית, דרך מצינות במחקר ובהוראה, ועד לשקידה היום-יומית על טיפוח דורות צעירים של אנשי חינוך ראויים - עשירים בהשכלתם ותרבותם, רגישים והגונים ביחסם לזולת, בקיאים במקצועות ההוראה, ואמנים במלאכת העצמת האישיות של התלמידים ובהנגשת הדעת אל עולמם הפרטי.

היבטים יישומיים בחיי המכללה

- הקפדה על דרישות אקדמיות, איכות ההוראה, סף קבלה גבוה של סטודנטים וניפוי של הבלתי-מתאימים.
- ערנות למשמעויות השונות של איכות ומצינות, בהתאם להקשר התרבותי והמקצועי, לסוג הפרקטיקה ולתחום הדעת והיצירה.
- גיבוש מדיניות בדבר האיכויות ודרכי ההערכה בתפקודים המינהליים, האקדמיים והסטודנטיאליים, ובדבר קידום הולם לאלה מקרב המרצים, העובדים והסטודנטים שמגלים רמות גבוהות של איכויות אלה.
- גיבוש מדיניות קבלה ופיטורים של מרצים ושל עובדים מהסגל המינהלי, על פי הסטנדרטים הרלוונטיים של איכות מקצועית.
- החלת עקרונות האיכות והמצינות גם על טכנולוגיה, ניהול ידע, המרחב הפיזי, חזות אסתטית ועוד.
- טיפוח תפישה של שותפות מקצועית, הפריה הדדית ועבודת צוות: ארגון לומד המשביח את עצמו באמצעות עבודת צוות.
- טיפוח צריכה נכונה ושימוש מושכל בכל הנוגע לשירותים ומשאבים.

יושרה

יושרה היא מידתו המוסרית הטובה של אדם, ובהשאלה גם של ארגון או מוסד, אשר ניכרת ברמה גבוהה של יושר, הגינות, אמינות, שקיפות וניקיון כפיים.

יושרה היא ברכה גדולה: היא אתיקה של אמת ואמון ושל תוכו ככרו; של יחסי אנוש נקיים מחשדנות, תחמנות, מניפולציות, הונאה, הולכת שולל, "עבודה בעיניים" ו"סכין בגב"; של ישירות ביחסים הבין-אישיים ושל אומץ הלב להכיר באמיתות ולאמץ גם כשהן מטרידות ובלתי-מחמיאות. יושרה היא הישג תרבותי ואזרחי המכבד כל פרט והמאפשר איכות חיים חברתית לכול.

כשמדלדלת היושרה בקרב אנשים, קל וחומר כשמתעקמים "הארזים" בחברה - אזי אובד האמון הבסיסי הדרוש לשיתוף פעולה לטובת הכלל, ואז כל אחד עושה לביתו, כראות עיניו ועל חשבון זולתו. מכאן השליחות החינוכית הגדולה שבביסוס נורמות של יושרה, הן בהתנהלות האישית והן בשירות הציבורי. כך ישוקם האמון בקרב הציבור וניתן יהיה לבנות שותפויות רחבות לטובת הפרט והכלל כאחד.

במכללת סמינר הקיבוצים הדבקות ב**יושרה** מאתגרת אותנו הן במישור הציבורי והן במישור המוסדי-חינוכי. במישור הציבורי, זוהי חלק משליחותנו החינוכית והחברתית להבטיח חברה הוגנת ומתוקנת ומנהיגות אמינה ונקיית כפיים. במישור המוסדי, עלינו להוות דוגמה ומופת **לתרבות של יושרה**, כך שהסטודנטים שלנו יזכו לחוות וליהנות ממאפייניה ומעלותיה, וכן יזכו להזדמנות להפנמת האתגרים והסטנדרטים הגלומים בה.

היבטים יישומיים בחיי המכללה

- הקפדה על יושרה במחקר האקדמי ובמטלות האקדמיות.
- הקפדה על שקיפות במינהל ובאקדמיה, והפגנת דוגמה אישית ברמה האנושית והארגונית - כולל במכרזים ומינויים של בעלי תפקידים.
- הקפדה על הגינות ביחסי הנהלה, עובדים, מרצים, סטודנטים.
- דבקות בגישה עניינית, חסרת פניות, וללא שיקולים זרים - בהתנהלות הציבורית והאישית של המכללה ועובדיה.
- הקפדה על הזכות לשקיפות בענייני עבודות וציונים והזכות לעיין במבחנים ובעבודות ולערער בפני ערכאות מתאימות.
- כתיבה, הפצה ואכיפה של קוד אתי ושל תקנונים התנהגותיים ואקדמיים.
- טיפוח התנהגות אותנטית של קשב פנימי, כנות עם הזולת, והעזה להיות מקורי ולהשאיר חותם ייחודי.
- טיפוח יושר אינטלקטואלי הניכר בחתירה לאמת ולדבקות בה, בדיאלוג קשוב ובפתיחות לדעות אחרות, בצניעות ובזהירות אינטלקטואלית, ובנכונות להודות בטעויות וללמוד מכל אדם.
- הקפדה על יושרה במינהל - אמינות בדיווח, ושקיפות בחלוקת משאבים ובמכרזים.
- נקיטת צעדים משמעותיים במקרים של מעילה באמון וחוסר יושרה.

דמוקרטיה

דמוקרטיה היא הפוליטיקה של ההומניזם: היא סדר פוליטי אשר ניכר בעקרונות היסוד של ריבונות העם, זכויות האדם והכרעת הרוב. היא ניכרת ביצירת הסדרים חברתיים שמאפשרים לכלל האזרחים חיים אוטונומיים ומכובדים של רווחה קיומית, חירות אישית, התפתחות תרבותית, שותפות אזרחית והגשמה עצמית. זאת בתנאי, שאין היא רק דמוקרטיה פורמלית וליברלית, אלא גם דמוקרטיה סולידרית ומשתפת.

תרבות אזרחית דמוקרטית היא הישג תרבותי משמעותי ודי נדיר, היא נרכשת ונלמדת במאמצים גדולים וארוכי ימים, וכדי לשמרה ולטפחה נדרשת מלאכת חינוך קשה, עקבית ויסודית. לא קל לדבוק במידות הטובות של הדמוקרטיה: ראשית, יש לייחס לכולם ערך אנושי שווה, פנימי ובלתי-מותנה - תוך הימנעות מזכויות יתר לאחדים ואפליה מקפחת של אחרים; שנית, להקפיד על זכויות האדם והאזרח ולגלות פתיחות, פלורליזם וסובלנות - תוך ויתור על מונוליטיות וסמכותנות; שלישית, להכיר בכך שכל פרט, בדיוק כמונו, הוא אוטונומי, תבוני, רגיש וייחודי - ומכאן שותף מלא בהכרעות הנוגעות לחייו וגורלו; רביעית, לדבוק בצדק ובהגינות, במיוחד מול המיעוטים והחלשים, תוך משמעת אישית, ריסון עצמי, וויתור על ניצול תועלתני של סמכויות, אינטרסים, עוצמה פוליטית וסטאטוס חברתי; חמישית, להקפיד על החוק, גם כשהוא לא בדיוק משרת אותך; ושישית, להיות איש בין אנשים, המכיר בכך שדרגות וכיבודים ומסורות ותארים ונכסים חומריים או רוחניים אין בהם כדי לשלול ולו במעט את כבודו ושוויונו האנושי של האזרח, הילד, הפקוד, הסטודנט, המיעוט, ו"האחר" - יהא אשר יהא, על כל אחרותו ושוויונו.

במכללת סמינר הקיבוצים יש למחויבות לתרבות דמוקרטית פנים רבות: (א) חינוך לאזרחות דמוקרטית - איכפתית, מעורבת, מושכלת, ביקורתית, הוגנת ואחראית - הן במסגרות הלימוד הפורמליות והן בכנסים, ימי עיון, יוזמות חברתיות, מעורבות בקהילות וכדומה; (ב) טיפוח תרבות ארגונית-ניהולית ואקדמית-לימודית שמקפידה על כבוד האדם ושוויון ערך האדם, שמעודדת שיתוף של כלל המעורבים בדיונים ובהכרעות הרלוונטיות לחייהם, ושמקפידה על כך שההיררכיות הניהוליות והאקדמיות יהיו לגיטימיות ופונקציונאליות ולא יחסאו בשרירות, כוחנות, אפליה וגחמנות; (ג) טיפוח קהילות לימוד ודיון המשותפות למרצים ולסטודנטים וכן מסלולי לימוד ומיזמים חינוכיים בעלי גישה דמוקרטית וביקורתית - המכשירות מורים למסגרות החינוך המגוונות, לרבות החינוך הדמוקרטי והפדגוגיה הביקורתית.

היבטים יישומיים בחיי המכללה

- חינוך לתרבות ואזרחות דמוקרטית לכול וקידום מסלולים ויוזמות לחינוך דמוקרטי ופדגוגיה ביקורתית.
- שיתוף הסגל האקדמי והמינהלי בדיונים המכוונים לגיבוש מדיניות בדבר דמותה ומגמותיה של המכללה.
- שיתוף הסטודנטים בדיונים המתמקדים בקשת רחבה של היבטים הקשורים ללימודים האקדמיים ונוהגי החיים במכללה.
- ציון אירועים משמעותיים וייזום כנסים וימי עיון אשר מתמקדים ביסודות הדמוקרטיה: דוגמת יום זכויות האדם, האישה והילד; יום הזיכרון לרצח רבין, תקופת הבחירות לכנסת, סוגיות בכלכלה, הפרטה וצדק חברתי; מעמד בית המשפט העליון ועיקרון הפרדת הרשויות.
- יצירת אקלים חברתי של רב-תרבותיות במכללה, כולל יחס של כבוד ומתן ביטוי לנרטיבים תרבותיים מושתקים, מוזרים או "נחבאים אל הכלים".
- אכיפת מדיניות של שמירת כבוד האדם ושוויון ערך האדם, כך שגם בלהט הדיונים האקדמיים, החברתיים, התרבותיים או הפוליטיים, לא ייחצו קווים אדומים הקשורים בפגיעה בגופם, בנפשם או בכבודם של אחרים.
- העצמת אוכלוסיות מגוונות, ברוח החינוך הביקורתי והרב-תרבותי, כולל טיפוח מנהיגות קהילתית, קבוצות הורים ואוכלוסיות מוחלשות - כדי לשפר את יכולתם להנהיג את חייהם בהצלחה ולהגדיל את שותפותם במעגלי התרבות, החברה והפוליטיקה.
- הימנעות מדפוסים של סגירות ושררה, הניכרים בהיררכיות נוקשות, והעדפת דפוסים של תשומת לב, קשב, פתיחות ושיתוף של בעלי תפקידים לעמדות ורגישויות של עמיתים ולומדים.
- שותפות הסגלים האקדמיים במערכת קבלת ההחלטות והמינויים האקדמיים.

תרבות ישראל

תרבות ישראל, כערך מנחה ומחייב, מציינת עבורנו שלושה מעגלי התייחסות (הניכרים באיזורי חפיפה רבים): (א) **המעגל היהודי** החובק את מורשות העבר של העם היהודי - כולל הזיקה לתנ"ך, לארץ ישראל, לעם היהודי, ולחזון הצדק והשלוש של מוסר הנביאים; (ב) **המעגל הציוני** החובק את תרבות ישראל בדורות האחרונים - כולל האתוס הציוני, השואה, הקמת המדינה ותחיית העברית כשפת חיים ויצירה; (ג) **המעגל האזרחי** החובק את התרבות הישראלית על מכלול מורשות התרבות ומרחשות החיים והיצירה של אזרחי מדינת ישראל - כולל המורשות הדתיות, הלאומיות והאתניות של ערביי ישראל ושל מיעוטים אחרים.

ברוח עקרונות הכרזת העצמאות וחוקי היסוד של מדינת ישראל, ומכוח ייעודו של סמינר הקיבוצים כמוסד אקדמי וחינוכי להכשרת מורים לזרם החינוך הממלכתי-כללי, סמינר הקיבוצים נאמן לתפיסת החזון של ישראל **כמדינה יהודית ודמוקרטית**: ישראל כבית לאומי לעם היהודי וכמדינה דמוקרטית ושוויונית לכלל אזרחיה. יתר על כן, מתוך זיקה ומחויבות לשאר הערכים המכוננים מסמך זה, הציונות שלנו היא הומניסטית וחברתית: נאמנה לערכים הלאומיים והמורשתיים שבהכרזת העצמאות, אך בה במידה גם לערכי השוויון, הצדק, החירות, והשלוש הגלומים בה; מחויבת לקידום מורשת היהדות, נכסי התרבות ונופי הארץ, אך בה במידה גם להבטחת אופייה הדמוקרטי של המדינה ולפיתוחה כחברה הוגנת ושוויונית לטובת כלל אזרחיה - ללא הבדל גזע, מין, לאום, עדה, אמונה ומעמד כלכלי.

מתוך זיקה להצעות דו"ח ועדת שנהר (לימודי יהדות כתורות) ודו"ח ועדת קרמניצר (חינוך לאזרחות דמוקרטית), אנו מחויבים להכשרת אנשי חינוך שהשכלתם משלבת בצורה מקפת וביקורתית את תרבות ישראל ואת תרבות העולם, ושהתנהלותם מגלמת את המידות הטובות של היהדות, המוסר הכלל-אנושי והומניסטי, והאזרחות הדמוקרטית.

לצד טיפוח הדיאלוג עם מורשת העבר חשובה לנו התרומה להתחדשות התרבות וקידום היצירה המקורית. כוונתנו להיסטוריה הקרובה של תחיית הלשון העברית, לקשר עם נופיה התרבותיים והפיסיים של הארץ, לפוריות הרבה בתחומי האקדמיה והאמנויות, וליצירה התרבותית העכשווית שמעשירה את הוויית הישראליות ומעצבת את פניה החדשות. אנו מבקשים לראות בשילוב של "ארון הספרים היהודי" עם היצירה הישראלית בת-זמננו את מאגר התרבות המקיף והמגוון, שיזין את הדורות הצעירים ויפעל בעיצוב תרבותם הישראלית המשותפת.

היבטים ישומיים בחיי המכללה

- לטפח בוגר המכיר את מורשות העבר של התרבות היהודית, מעורה במכנה המשותף של חברת ההווה, ובעל תחושת שייכות ומחויבות לעתיד קהילתו.
- ללמד את מורשות ותרבויות ישראל, בגישה מושכלת, רב-תחומית, דיאלוגית, ביקורתית, פרשנית ויצירתית.
- ללמוד את תולדות עם-ישראל, יצירתו ותרבותו כחלק מהווייה תרבותית מתגבשת, המציגה את ייחודה של תרבות ישראל תוך קיום חיובית לתרבות העולם, וזאת מתוך מפגש עם כל מגוון היצירה היהודית של עדות, של תנועות ושל זרמים שונים, הגותיים ותרבותיים בעם היהודי.
- לזמן מפגשים פתוחים, מכבדים ומעשירים בין לומדים מאוכלוסיות שונות כדי להתוודע לקשת הקהילות והזהויות, להכיר בהבדלים הייחודיים, להעניק לגיטימציה למגוון הקולות והנרטיבים התרבותיים, לבנות יחד את המשותף, ולפתח עמדות אזרחיות חשובות של אחריות חברתית, פלורליזם, סובלנות, גינות וסולידריות.
- לסייע לארגונים התורמים לקידומה של ישראל בקשת רחבה של עשייה תרבותית, חברתית ואזרחית, כגון: קליטת עלייה, התנדבות בקהילה, יצירה מקורית, שמירת הסביבה, הגנה על הדמוקרטיה וזכויות האדם, צמצום פערים וסיוע לפריפריה, חינוך לשלוש, לדו-קיום, לצדק חברתי ולפלורליזם תרבותי.
- לטפח בסגל המכללה את ההיכרות עם מורשות העבר של התרבות היהודית ואת המעורבות ותחושת השייכות להווה ולעתיד של מדינת ישראל, וזאת באמצעות אירועי חברה ותרבות בתחומי המורשת, הרב-תרבותיות, האזרחות, ידיעת הארץ, חגים ומועדים

החזון

משפט הייעוד:

סמינר הקיבוצים – מכללה אקדמית לחינוך ולאמנויות המובילה בישראל, אשר שליחותה היא פיתוח והכשרת אנשי חינוך, הוראה וטיפול, בעלי גישה הומניסטית ואחריות חברתית וסביבתית.

מטרות אסטרטגיות

חיזוק זהות הליבה של המכללה בשליחותה החינוכית-חברתית

להיות המובילים בפיתוח אקדמי: פיתוח מגוון תוכניות וקידום המחקר

צמיחה וגידול: ביסוס מעמד המכללה כמרכז הארצי לחינוך בישראל

מיצוב המכללה כ"אוניברסיטה של החינוך" בישראל

להיות מכללה בינלאומית לחינוך ולאמנויות

להיות הראשונים והמובילים בשירות לסטודנטים

טיפול מצוינות פרחי הוראה

טיפול מנהיגות ומצוינות בקרב סגל ההוראה והמנהלה